

יבמות ב

עניין: פתיחה למסכת יבמות וסדר נשים

גמי שבת לא.

ירמיהו מן העולם ענוותנותו של הלל קרבנו^א תחת כנפי השכינה: אמר ר"ל מאי דכתיב^ב והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת וגו' אמונת זה סדר זרעים עתיך זה סדר מועד חוסן זה סדר נשים ישועות זה סדר נזיקין חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרות ואפ"ה^ג יראת ה' היא אוצרו אמר רבא

רש"י שבת לא.

להפריש מעשרותיו כראוי: חוסן. לשון יורשין^ד ועל ידי אשה נולדו יורשין:

שער הפסוקים לאריז"ל פרשת כי תצא

ובזה נבין מאמר היבמה שאינו נקרא קידושין, מפני שבסוד היבום נהפך המציאות ואין הענין כסדר, וירד פלאים, כמו שפירש בסבא, אחיה אבהו, אתתיה אימיה: ק) ולזה, מה שעושה היבם ומקדש, אינו נקרא קדושין, מפני שהקדושין הם בסוד חכמה, עולם הזכר, סדר ההוי"ת כמסדר על מתכונתו, יהוא בהיות האדם מקדש אשה בסדר הנשואין. אבל זה, אינו נקרא אלא מאמר אחד, מפני ירידתו כדפרישית, ואין הדברים כסדר, וז"ס היבום.

מדרש תנחומא כי-תשא ה

(ז) [ה] כִּי תִשָּׂא וְגו' זֶה יִתְּנוּ (ל יב"ג). רַבִּי יוֹנָה פָּתַח (תהילים עה ה) כִּי אֱלֹהִים שִׁפְטָה זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים. מְטָרוֹנָה אַחַת שְׂאֵלָה אֶת רַבִּי יוֹסִי בַר חֶלְפָתָא לְכַמָּה יָמִים בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, אָמַר לָהּ לְשֵׁשֶׁה יָמִים, שְׁנַאֲמַר (שמות כ יא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְגו'. אָמְרָה לוֹ וּמִן אוֹתָהּ שְׁעָה מָה עוֹשָׂה (בְּכָל יוֹם), אָמַר לָהּ מִזַּנֵּג זְנוּגִים, וּמְעַשִּׂיר לָזֶה וּמוֹרִישׁ לָזֶה. אָמְרָה לוֹ

ספר החינוך מצווה תקצח

משרשי המצוה, לפי שהאשה אחר שנשאת לאיש הרי היא כאחד מאבריו, שכן יחייב הטבע מפני מעשה האב הראשון שלוקחה אחת מצלעותיו וממנה בנה לו האל אשה, והאיש הזה שמת בלא בנים שיהיו חלק ממנו לזכרון לו ולמלאות מקומו בעולם לעבודת בוראו, ועוד אין זכר לו בעולם הגופני זולתי זאת האשה שהיא עצם מעצמיו ובשר מבשרו, היה מחסדי האל עליו להקים לו זרע ממנה על ידי אחיו שהוא גם כן כחצי בשרו, כדי שיהיה אותו הזרע ממלא מקומו ועובד בוראו תחתיו ויזכה על ידו בעולם הנשמות אשר הוא שם, כמו שידוע דברא מזכה אבא שכן אמרו זכרונם לברכה [סנהדרין ק"ד ע"א] ברא מזכה אבא אבא לא

והנני עם דעתי שיש במצוה הזאת עיקר גדול וטעם נכון אמתי אצל המקובלים, אסמוך על מה שכתבתי בראש ספרי, וערכתי שם התנצלותי לכל אחשוך עצמי מכתוב כל מחשבתי בפשט טעם המצוות לעורר רוח הילדים לשאול שאלות בהם אל גדוליהם ומוריהם, מתוך העסק בהם אולי יתגלגל זכות על ידי לגלות אמתת עניניהם ואזכה אני במקומי עמהם.

